

גלי דגרות לעירן בפרשת השבוע
ערוכים בידי נחמה ליכוביץ
הסנה החמש עשרה
יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נשי מרחי באמריקה
מהדורה מיוחדת בשביל ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לחנוך ולתרכות תורניים בגולה

כי תצא (תשט"ז)

כ"ד י' - ט"ו

הערה: לפסוקים אלה עיין גם כי מצא תש"ד, כיחוד בשאלה האחרונה!
וצרפתו לגליונו.

א. שאלה כללית:

לפי אברבנאל יש לראות את הפסוקים שבפרקנו ח כ"ב כיחידה אחת.
לפי ר"י דוד הופמן בפרושו לדברים יש לראות את כ"ג י' - כ"ד כ"ב כיחידה.
הסבר את שתי החלוקות האלה.

ב. י"ב ואם איש עני הוא לא תשיב בעבוטו
רש"י לא תשכב ועבוטו אצלך.

ומקשים המפרשים: מניין שאין האזהרה כמשמעה - שלא ישים המלוה העבוט
למצע תחתיו?
ענה לקושייתם!

ג. י"ג השב תשב לו את העבוט ככונן השמש ושכב בשלמתו...

ראב"ע שמות כ"ב כ"ה אם חבל תחבל
אמר הגאון: מה טעם לקחת החבול ביום וישיבנה בלילה? והוא השיב:
בעבור שירא, שלא ילוה מאחר ויתנהו לו חבול תחתיו.

רמב"ם הלכות מלוה ולוה ג' הלכה ל"ה:
אם כן שהוא מחזיר לו המשכון בעת שהוא צריך לו ולוקח אותו בעת
שאינו צריך לו - מה יועיל המשכון? כדי שלא ישמש החוב כשביעית ולא
יעשה מסלסלין אצל בניו - אלא יפרע מן המשכון אחר מות הלוח.

1א. לשאלה אחת עונים כאן ר"י סעדיה גאון והרמב"ם (ע"פ חז"ל).
מה ההבדל בין תשובותיהם?

2א. התוכל לענות תשובה נוספת לשאלה הציא?

ד. י"ג ולך תהיה צדקה לפני ה' אלוקיך.

ראב"ע: פירוש שהשקול חבך במאזני צדק עמך, שישכב בעבוטו.
ועל דעת המעתיקים, כי יש הפרש במקומות בין "צדק" ל"צדקה".

1א. מה ההבדל בין פירושו הראשון לשני ("על דעת המעתיקים")?

2. מי הם "המעתיקים"?

3. למה הוסיפה התורה תוספת זו דוקא בקיום מצות "השב תשב"?

ה. י"ד לא תעסק שכיר עני ואביון

רמב"ם: ידבר הכתוב בהוה, שהעניים והאביונים והגרים מספירים עצמם, וכן
(שמות כ"ב) "אם כסף תלוה את עמי את העני עמך", וכן (בפרקנו י"ט)
"לגר ליתום ולאלמנה יהיה", שחם העניים ברב, וכן בהרבה מקומות
ידבר בחוה כמו (כ"ה ד') "לא תחסם שור בדישו", "לא תחרוש בשור
וחמור יחדיו"....

1. מה השאלה העומדת לפנינו שאותה בא לישב?

2. הסבר את המושג "דבר הכתוב בחוה"

(ע' גם שמות כ"א כ"ה רש"י ד"ה וכן י"ח
" " " " " כ"ב כ"א " " " " כל אלפנהו)

3. מניין למדנו שגם שכרו של פועל עשיר אסור לעשוק?

א. י"ד לא תעסק שכיר עני ואביון

בבא מציעא ק"א: איזהו "עשק" ואיזהו "גזל"? אמר ר' חסדא: "לך ושוב".
"לך ושוב" - זהו עשק. (וע' משלי ג' כח!) "יש לך בידי ואיני נותן
לך" - זהו גזל!

התוכל להוכיח ש"עשק" אינו לקיחת מה שאינו שלו - אלא כבישת השכר,
דחית התשלום?

ז. י"ד... או מגור אשר בארצך בטעריך
רש"י ד"ה מגור - זה בר צדק - ד"ה בטעריך - זה בר חשב האוכל בבלות.
" אשר בארצך - לרבות סכר בהמות וכלים.

אברבנאל: אי"ם שפיה בערך בטעריך, אל האמר: בכל עת אהנתו אליו
כי קרוב אלי הוא - לא הישה כך, אבל ליום חנון.

- 1. מה קשה לטניהם בפסוקנו?
- 2. מה ההבדל העקרוני בין גיטת רש"י (שהם דברי חסרי כאן) לבין גיטת האברבנאל (שישבו הקסי שבפסוקנו)?

3. באל באר יצחק מקשה על דברי רש"י:
למה לא דרשו "אשר בארצך" - לרבות גר מושב, "בטעריך" - לרבות סכר בהמה וכלים, והסדר הזה סמך יותר, סיוהיר חזילה על עסק מטבירים מאחיד, "מגור" - גר אדק, "ואשר בארצך" - גר מושב ואח"כ יזהיר על סכר בהמה וכלים?
נסה להסביר למה דרשו חז"ל בכל זאת לפי הסדר חז"ל?

ח. ט"ו כי עני הוא ואליו הוא נשטא אה נכסו...
הקשה לפסוקנו שמה כלב כ"ו.

- 1. מה המיוחד בפסוק החורה במני סנוקים אלה?
- 2. האוכל לחביא דוגמא נוספת לסגנון זה בחלק החלכתי שבחורח?

חרוצים להמשיך בלמוד זה בסנת תשי"ז
בבקשים להודיע על כך מעתה,
דמי החתמה לכל השי"ז (עם דמי השלמה)
4.200 ל"י, ואפשר לשלם גם בשני שורות.
מבצאים לסכירה גם כל השנתונים שצאו
עד עכשיו חט"ב - רש"ז. ומחיר כל דף
2.500 ל"י, מריר כל 15 השנתונים 20 ל"י.
אם דמי החתמה יש לשלח לנחמה ליבביץ.
ירושלים, קריית משה.

עלון הדרכה ללמוד חז"ל אסור להחזיק
במספר החלוקי והחברות בירושלים, החלוקה
לחברות הירושלית

שאלות המסומנות X קשורות והמסומנות אא קשורות ביותר, אנא לפי דיוחך.
שאלות וגם השמות בא לשלח לנחמה ליבביץ, קריית משה, ירושלים.